

בדיקות אולטרה-סאונד בגינקולוגיה

1) מהי בדיקת אולטרה סאונד?

בדיקת US (א"ס) הינה בדיקה המבוססת על עקרון הדופלר - שליחת גלי קול הפוגעים בעצם כלשהוא (עובר, רחם, כלי דם) בזווית מסויימת וחוזרים בזווית שונה אל מקור שליחת גלי הקול תוך קבלת תמונה על המסך. אנחנו עובדים עם מטמרים - אלה "כלי העבודה שלנו" שדרכם נשלחים גלי הקול. ישנם בעקרון 2 סוגי מטמרים - בטני - המשמש לבדיקות בטניות בעיקר במיילדות אך גם בגינקולוגיה, ומטמר וגינלי המשמש לבדיקות נרתיקיות הן בגינקולוגיה (בעיקר) והן במיילדות.

2) מה ההבדל בין מכשירי האולטרה-סאונד השונים?

ביחידות א"ס / קליניקות יכולים להיות מספר מכשירים. ככלל ישנן חברות שונות המספקות מכשירי אולטרה-סאונד אך לא נכנסו לפרטים מסחריים. המכשירים עצמם נבדלים אחד מהשני לפי הצורך הנדרש ע"י הרופא / הבדיקה. כך למשל רופא ראשוני או טכנאית העוסקים בבדיקות גינקולוגיות שגרתיות ו/או בדיקת זקיקים, בהערכת גיל הריון והערכות משקל אינו נזקק למכשיר מתוחכם ויקר. לעומת זאת, רופאים העובדים ביחידות א"ס או עוסקים בסקירות מערכות וכו נזקקים למכשירים טובים יותר הכוללים מטמרים עם רזולוציה טובה יותר (תדר המטמר גבוה יותר), תלת מימד וכו. בהתאם לכך משך הבדיקה - קודם כל נערה / אשה בתולה הבאה לבדיקת US בטני צריכה לבוא עם שלפוחית שתן מלאה. לכל שאר הבדיקות יש צורך בריקון השלפוחית. משך ה-US הנלווה לבדיקה גינקולוגית שגרתית הוא קצר מאד (מספר דקות). ה-US המבוצע לזיהוי ממצאים טפולתיים, מבנה רחם וכו מעט יותר ארוך (עד 10-15 דקות).

3) אילו בדיקות אולטרה-סאונד מבוצעות בגינקולוגיה?

בדיקות הא"ס בגינקולוגיה מגוונות ורבות. מרביתן מבוצעות בגישה נרתיקית (וגינלית) אך ישנם מצבים בהם נדרשת בדיקה בטנית גם בגינקולוגיה כמו בנערות / נשים בתולות שלהן לא ניתן לבצע בדיקה וגינלית או כאשר יש ממצאים וגינליים ומשלימים את הבדיקה בגישה בטנית (עקב גודל גדול של הממצאים, הערכת כמות נוזל בבטן וכו). הבדיקות השגרתיות הינו של תקינות הרחם והשחלות, בדיקה הנעשית בצמוד לכל בדיקה גינקולוגית שגרתית. שימוש נוסף הוא בדיקת זקיקים באשה המבצעת מעקב כזה לקראת כניסה להריון / טיפול פריון. כאשר האישה כבר בהריון משמש הא"ס לבדיקת תקינות ההריון הצעיר (מיקום ברחם, גודל העובר, מספר העוברים), הריון חוץ רחמי (שיכול להיות במיקומים שונים כולל חצוצרה, שחלה ועוד). ניתן לבדוק בא"ס ממצאים רחמיים לא תקינים (מיומה, פוליפים, גידולים וכו) וממצאים טפולתיים לא תקינים (דלקת בחצוצרות, חצוצרות חסומות, גידולים בשחלות / חצוצרות). ניתן גם לבדוק את תקינות רצפת האגן. אחד היישומים החשובים בגינקולוגיה הוא של קביעת מבנה הרחם - רחם יכול להיות במבנה לא תקין וכך ניתן לזהות רחם מחיצתי, דו קרני ועוד וכאן בא לעזרתנו הא"ס התלת מימד שפרט ליעילותו בתחום המיילדותי אנו נעזרים בו מאד בגינקולוגיה בכלל ובקביעת מבנה הרחם בפרט. יש לציין שניתן לאבחן גם ממצאים אגניים לא גינקולוגיים בעזרת US וגינלי (מעט לא תקין, גידולים ממקור לא גינקולוגי ועוד).